

โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์

หลักการพินิจวรรณกรรม

ครูวันวิสาข์ อังศุเกียรติถาวร

การพินิจวรรณกรรมคืออะไร

= การอธิบายและวิจารณ์หนังสือเบื้องต้น เพื่อให้ทราบหนังสือเล่มนั้นมีเนื้อเรื่องเป็นอย่างไร มีประโยชน์อย่างไร มีคุณค่าอย่างไร มีข้อคิดเห็นอย่างไร ชอบหรือไม่ ด้วยเหตุผลใด

สุริดา วิมุตติโกศล : ความใส่ใจจาก 'นักวิจารณ์วรรณกรรม' ในประเทศที่วัฒนธรรมการอ่านอ่อนแอ

Phantawat Settawilai | Aug 3, 2018

Life & Culture, Books, People, Interviews, อนาคตธุรกิจหนังสือ

BOOK

ENTERTAINMENT

👁 1.5K

ก่อนการวิจารณ์จะหายลับ : ทำไมเราต้องวิจารณ์วรรณกรรมแบบดำดิ่ง กับ จิรัฏฐ์ เฉลิมแสนยาก

🕒 Posted On 12 November 2019 **Patikal Phakguy**

องค์ประกอบวรรณกรรม

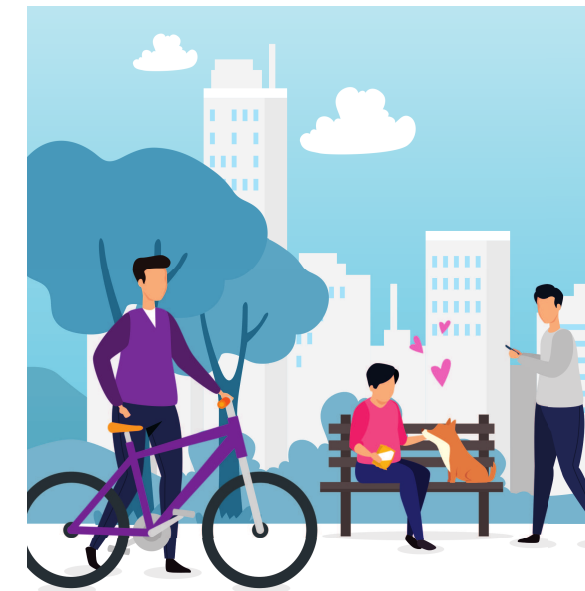
แก่นเรื่อง

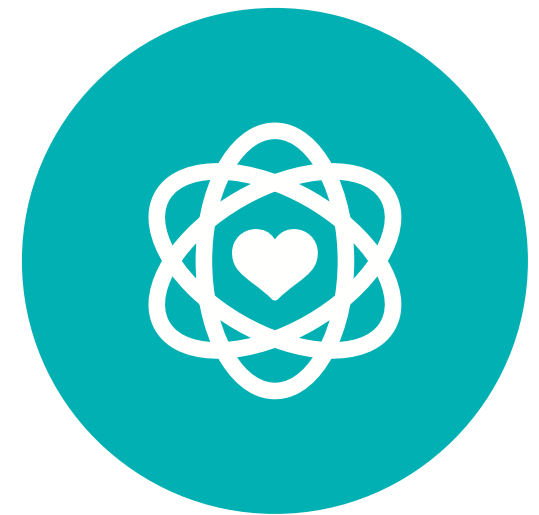
ตัวละคร

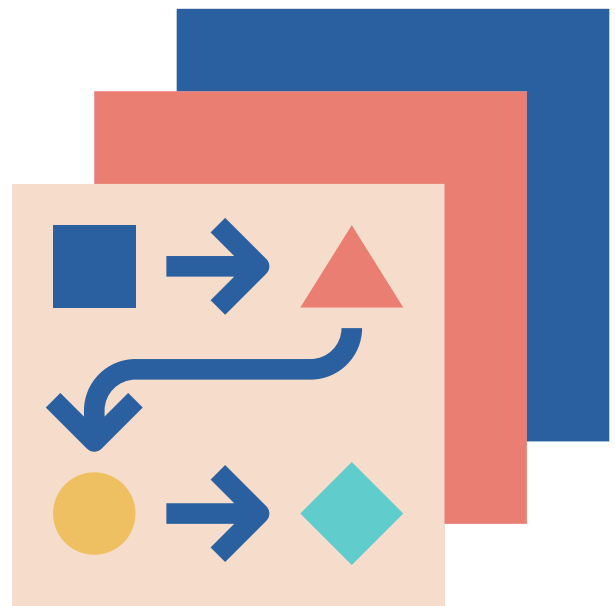
บทสนทนา

ฉาก
และสถานที่

คุณค่า

โครงเรื่อง

แก่นเรื่อง

แก่นเรื่องคือสาระสำคัญที่ผู้แต่งต้องการสื่อมายังผู้อ่าน สาระสำคัญนั้นมักจะเกี่ยวกับความเป็นจริงของชีวิตเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความตระหนัก เข้าใจ และเป็นข้อคิด แก่นเรื่องจะมีหรือไม่มีนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องแต่ละประเภท และจุดมุ่งหมายที่ผู้แต่งต้องการสื่อมายังผู้อ่านเป็นสำคัญ

ครอบครัว

อารมณ์มนุษย์

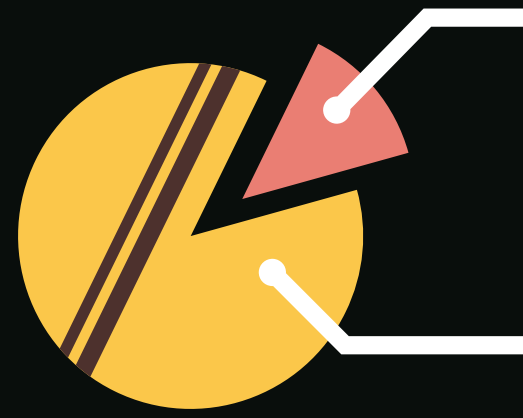

สังคม

การใช้ชีวิต

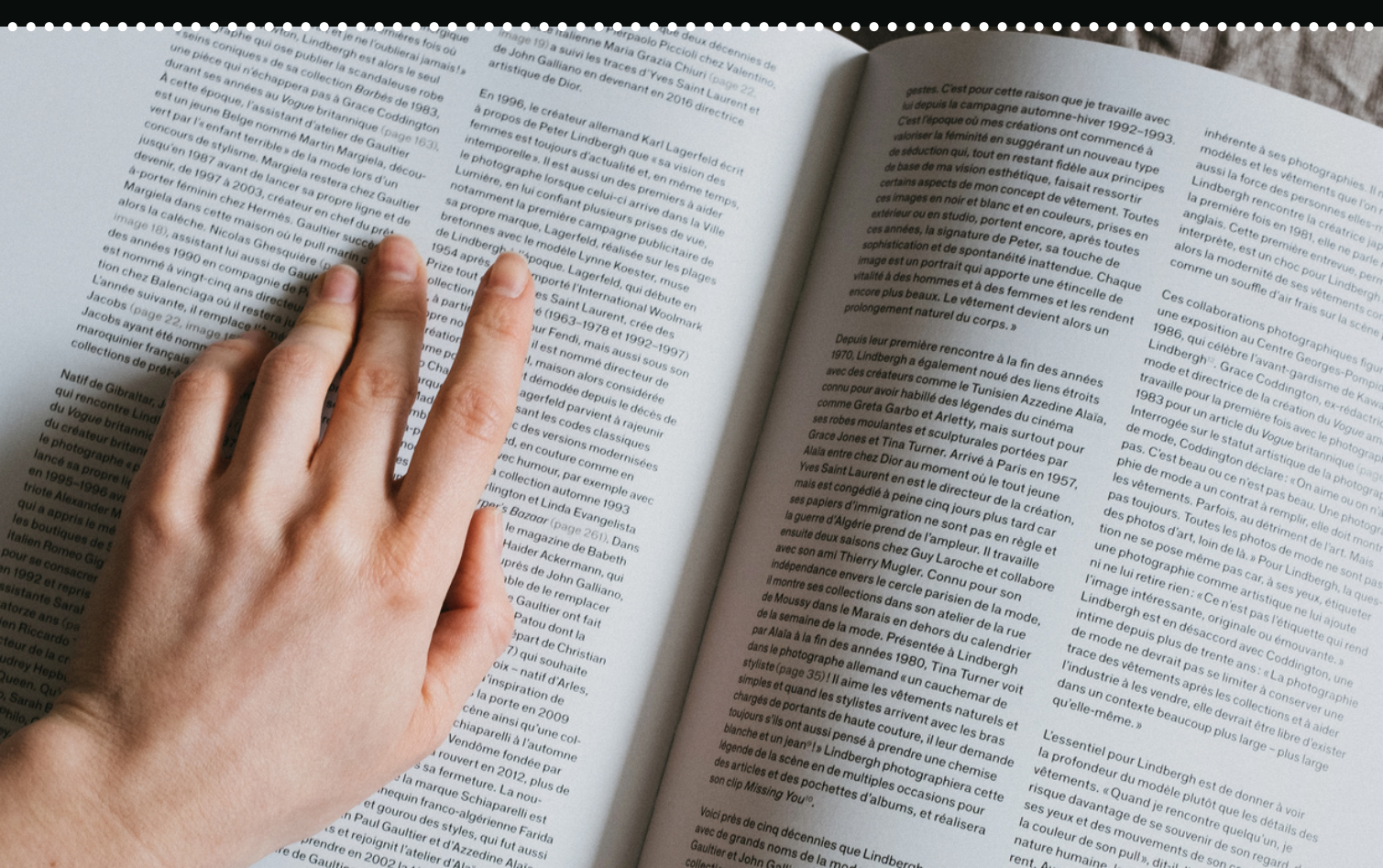
วิธีการค้นหาแก่นเรื่อง

= การอ่านเรื่องนั้นอย่างระมัดระวัง พิจารณาตัวละครเอก และการกระทำของตัวละครในสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนดูน้ำเสียงของผู้แต่ง และแง่มุมอื่น ๆ

หลักพิจารณา

1. แก่นของเรื่องน่าสนใจ ชัดเจน สร้างสรรค์ หรือมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร
2. ความเป็นไปของแก่นเรื่อง
3. คุณค่าของแก่นเรื่อง

ตัวอย่างบทวิจารณ์แก่นเรื่อง "คนบนต้นไม้"

“คนบนต้นไม้” ของนิคม รายยวา เป็นเรื่องราวของชานาคคนหนึ่ง que ประสบความล้มเหลวจากการทำนาและการหาเลี้ยงชีพด้วยการประกอบลำไฟอื่น ๆ เขาเรียนรู้ว่าตนเองซึ่งมีฐานะด้อยกว่า มักจะถูกเอารัดเอาเปรียบและข่มเหงอยู่เสมอ เช่นเดียวกับเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ที่มีฐานะใกล้เคียงกับเขา แม้เขาจะรู้แต่ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมจึงมีสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ จนกระทั่งวันหนึ่งเมื่อเขาปีนต้นไม้เพื่อจับลูกนกสาธิตาไปขาย เขาก็รู้สึกว่าการที่อยู่มบนต้นไม้ช่างมีความสุข น่าอิจฉาไม่มีการเบียดเบียนกัน เขาจึงคิดอยากมาอยู่มบนต้นไม้บ้าง ด้วยหวังว่าคงไม่มีใครมารบกวนเขาเหมือนกับการอยู่ข้างล่าง แต่เขาเพียงคิดเท่านั้นเพราะในที่สุดก็จับลูกนกออกจากโพรงของมันจนได้ ในขณะที่พ่อแม่นกบินโฉบไปมาและร้องลั่นราวกับหัวใจจะแตกสลาย

ความคิดสำคัญที่นิคม รายยวาต้องการเสนอก็คือความจริงที่ว่าสัตว์โลกต่างก็เบียดเบียนรังแกซึ่งกันและกันเสมอ พวกที่มีกำลังและอำนาจเหนือกว่าก็รังแกผู้ที่ด้อยกว่าไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์เดรัจฉาน

ตัวอย่างบทวิจารณ์แก่นเรื่อง "คนบนต้นไม้"

1

“คนบนต้นไม้” ของนิคม รายยวา เป็นเรื่องราวของชานาคนหนึ่งที่ประสบความล้มเหลวจากการทำนาและการหาเลี้ยงชีพด้วยการประกอบลำไพอื่น ๆ เขาเรียนรู้ว่าตนเองซึ่งมีฐานะด้อยกว่า มักจะถูกเอาเปรียบและข่มเหงอยู่เสมอ เช่นเดียวกับเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ที่มีฐานะใกล้เคียงกับเขา แม้เขาจะรู้แต่ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมจึงมีสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ จนกระทั่งวันหนึ่งเมื่อเขาปีนต้นไม้เพื่อจับลูกนกสาธิตาไปขาย เขาก็รู้สึกว่าการอยู่บนต้นไม้ช่างมีความสุข น่าอิจฉาไม่มีการเบียดเบียนกัน เขาจึงคิดอยากมาอยู่บนต้นไม้บ้าง ด้วยหวังว่าคงไม่มีใครมาบกรวนเขาเหมือนกับอยู่ข้างล่าง แต่เขาเพียงคิดเท่านั้นเพราะในที่สุดก็จับลูกนกออกจากโพรงของมันจนได้ ในขณะที่พ่อแม่นกบินโฉบไปมาและร้องลั่นราวกับหัวใจจะแตกสลาย

2

ความคิดสำคัญที่นิคม รายยวาต้องการเสนอก็คือความจริงที่ว่าสัตว์โลกต่างก็เบียดเบียนรังแกซึ่งกันและกันเสมอ พวกที่มีกำลังและอำนาจเหนือกว่าก็รังแกผู้ที่ด้อยกว่าไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์เดรัจฉาน

ตัวอย่างบทวิจารณ์แก่นเรื่อง "คนบนต้นไม้"

1

"คนบนต้นไม้" ของนิคม รายยวา เป็นเรื่องราวของชานาคคนหนึ่งทีประสบความล้มเหลวจากการทำนาและการหาเลี้ยงชีพด้วยการประกอบลำไผ่อื่น ๆ เขาเรียนรู้ว่าตนเองซึ่งมีฐานะด้อยกว่า มักจะถูกเพื่อนบ้านและข่มเหงอยู่เสมอ เช่นเดียวกับเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ที่มีฐานะใกล้เคียงกัน

นี่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ จนกระทั่งวันหนึ่งก็รู้สึกว่พวกนกที่อยู่บนต้นไม้ข้างมีอยากมาอยู่บนต้นไม้บ้าง ด้วยหวังว่าคงเขาเพียงคิดเท่านั้นเพราะในที่สุดก็จับลูกนกออกจากโพรงของมันจนได้ ในขณะนั้นนกบินโฉบไปมาและร้องลั่นราวกับหัวใจจะแตกสลาย

ที่มาของเรื่อง
บอกผู้แต่งและเนื้อเรื่องย่อเพื่อให้เข้าใจภาพรวม

2

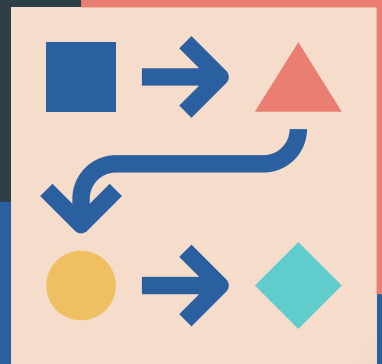
ความคิดสำคัญที่นิคม รายยวาต้องการเสนอก็คือความจริงที่ว่าสัตว์โลกต่างก็เบียดเบียนรังแกซึ่งกันและกันเสมอ พวกที่มีกำลังและอำนาจเหนือกว่าก็รังแกผู้ที่ด้อยกว่าไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์เดรัจฉาน

แก่นเรื่อง

เลือกหนึ่งภาพที่คิดว่าใช่

เลขภาพ / เหตุผลที่เลือก

โครงเรื่อง

โครงเรื่อง หมายถึง **เค้าโครงหรือลำดับเหตุการณ์**ที่ผู้แต่งกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าจะเขียนเรื่องให้ดำเนินไปอย่างไร โดยนำเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์มาเรียงต่อกันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันอย่างเป็นเหตุเป็นผลตั้งแต่ต้นจนจบ

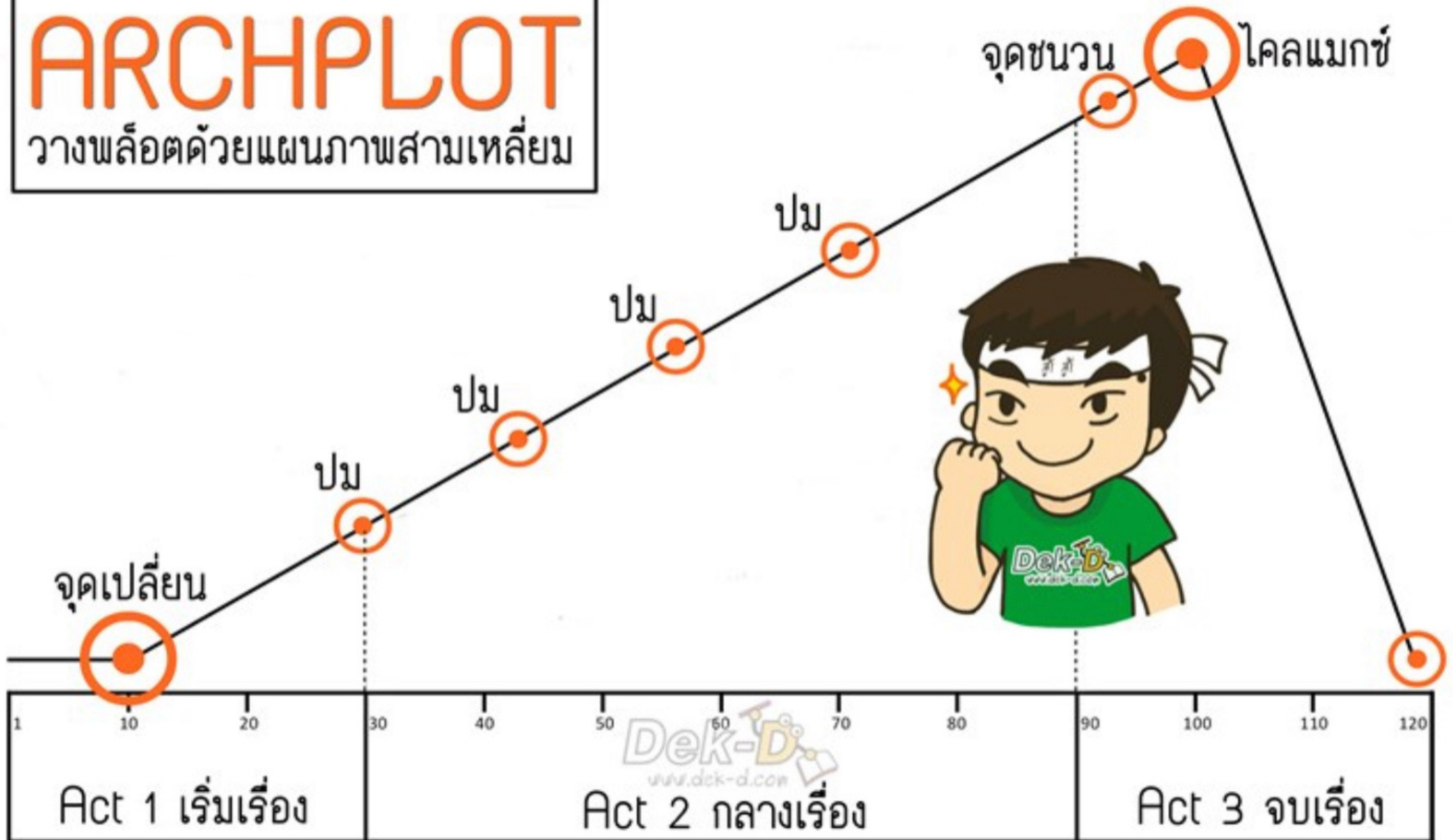
หลักพิจารณา

1. โครงเรื่องใหญ่ โครงเรื่องย่อยคืออะไรสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด
2. การเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่องมีวิธีการอย่างไร
3. การคลี่คลายปัญหาใช้กลวิธีใด สมเหตุสม หรือเหมาะสมกับเรื่องหรือไม่

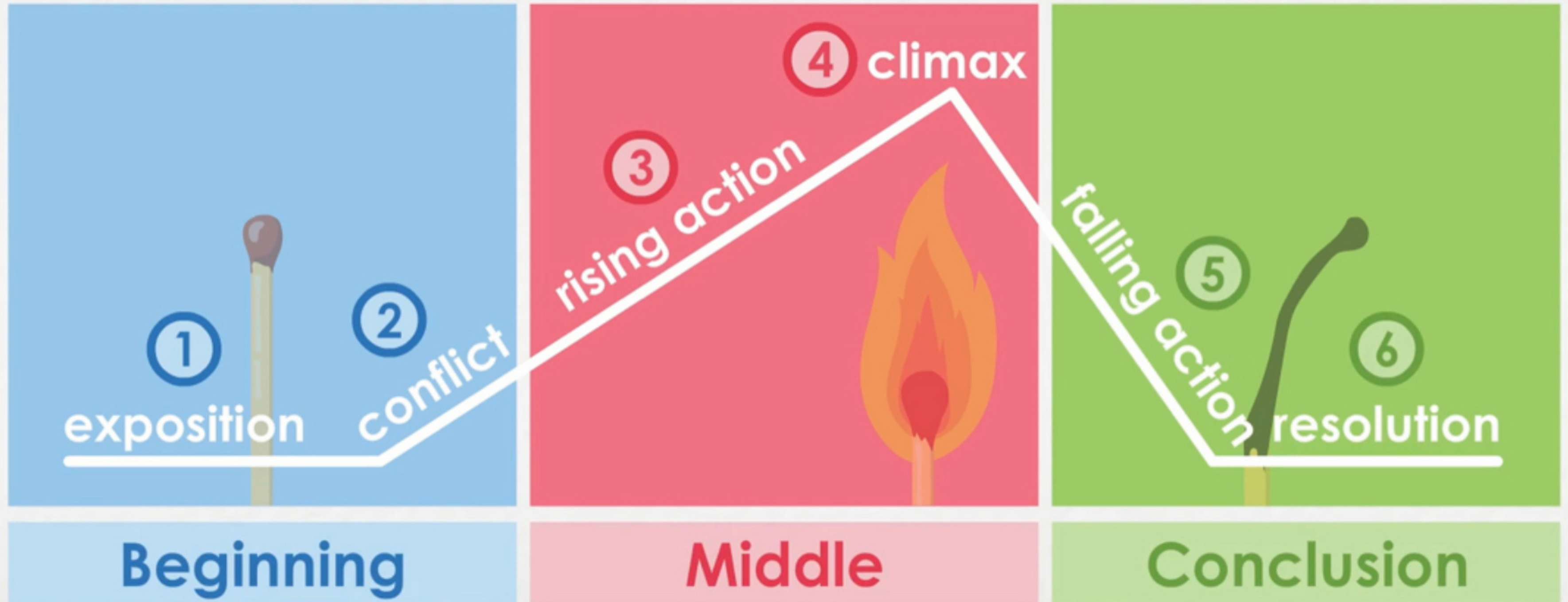

ARCHPLOT

วางพล็อตด้วยแผนภาพสามเหลี่ยม

The Six Parts of A Story

การเปิดเรื่อง

- การบรรยายจาก บรรยายตัวละคร หรือเหตุการณ์ ใดอย่างหนึ่ง
- การพรรณนา ปูพื้นอารมณ์ให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก คล้อยตามเป็นพิเศษ
- การกระทำของตัวละครที่ก่อให้เกิดความสนใจ โดยเร็ว
- การใช้บทสนทนาเร้าใจหรือกระทบใจผู้อ่านทันที
- ใช้สุภาษิต บทกวี เพลง หรือข้อความที่คมคาย ชวนคิด

การเล่าเรื่อง

1. เล่าเรื่องตามลำดับปฏิทิน (Chronological order) การเล่าเรื่องไปตามลำดับเวลา ก่อนหลังของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. เล่าเรื่องย้อนต้น (Flashback) คือ การดำเนินเรื่องที่เล่าย้อนสลับกันไปมาระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

3. เล่าเหตุการณ์เกิดต่างสถานที่สลับกันไปมา
แต่เรื่องราวมักต่อเนื่องกันไปโดยตลอด

4. เล่าตอนกลางก่อนแล้วย้อนมาตอนต้นเรื่อง (In Medias Res) คือ จัดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตอนกลางของเรื่องมาก่อนแล้วจึงเล่าเรื่องตอนต้นมาบรรจบกันก่อนที่จะดำเนินเรื่องไปสู่ตอนจบ

ปมปัญหา (Conflict)

ภายในจิตใจ
ตัวละคร

ตัวละคร
สองคน

ตัวละคร
สองกลุ่ม

ตัวละคร
กับสังคม

ตัวละคร
กับธรรมชาติ

CANVA STORIES 4

CANVA STORIES 400

CANVFILM F400

14

TORIES

การนำเรื่อง : การแนะนำตัวละคร ความเป็นมา / ที่มาของเรื่อง

ปมปัญหา : เหตุการณ์ที่ตัวละครต้องเผชิญ / ตัดสินใจ

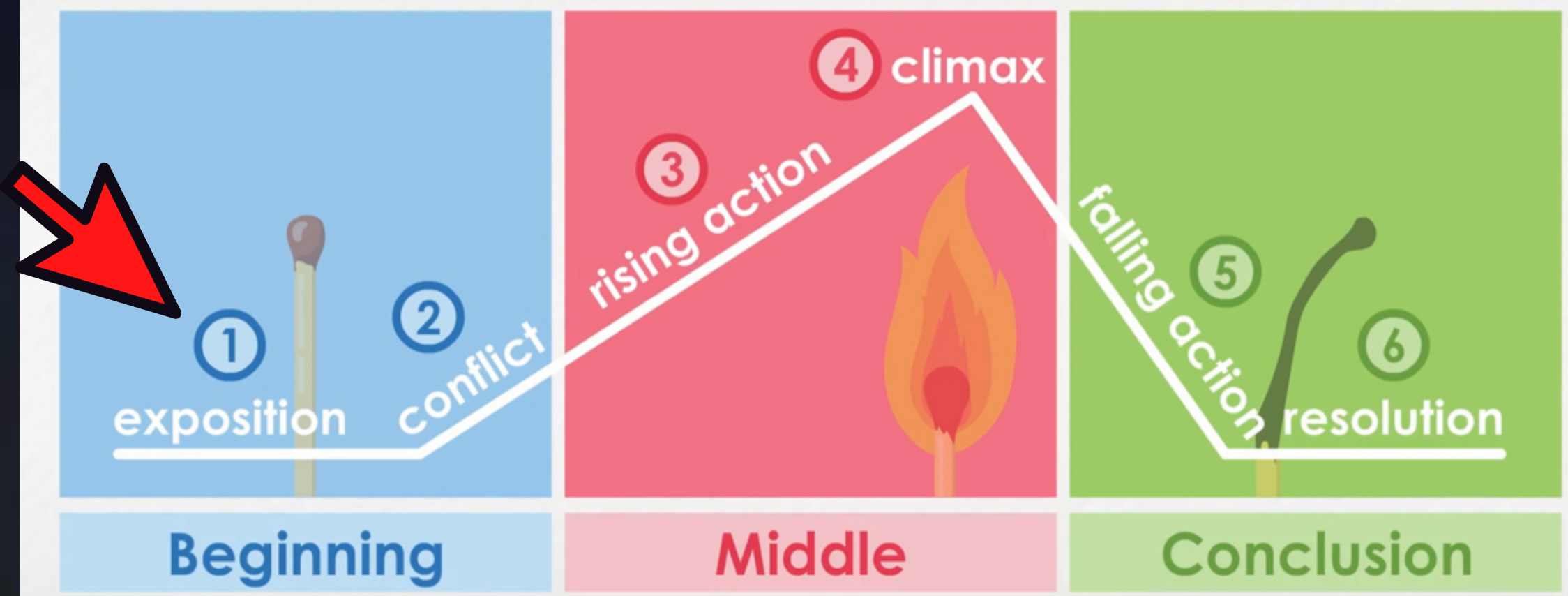
วิกฤต : เหตุการณ์ที่บีบคั้นจนถึงขีดสุด

จบเรื่อง : การคลี่คลายปมปัญหา จุดจบของเรื่อง

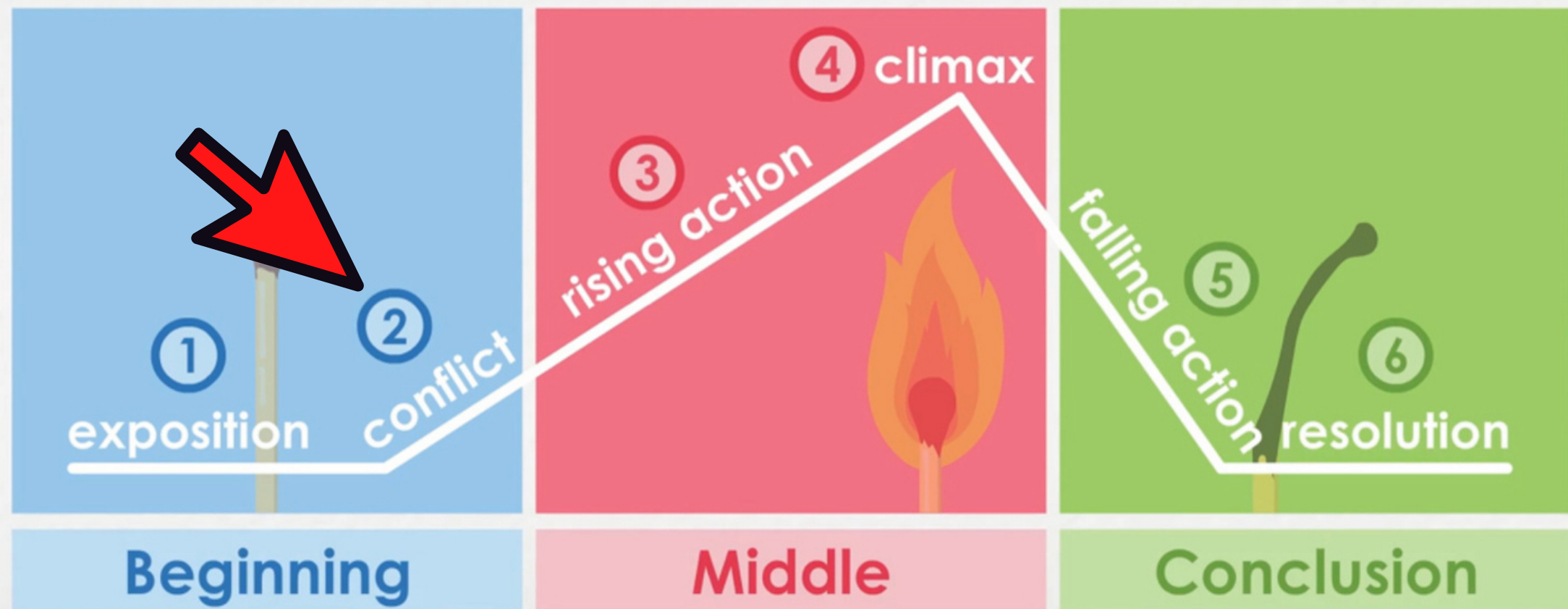

The Six Parts of A Story

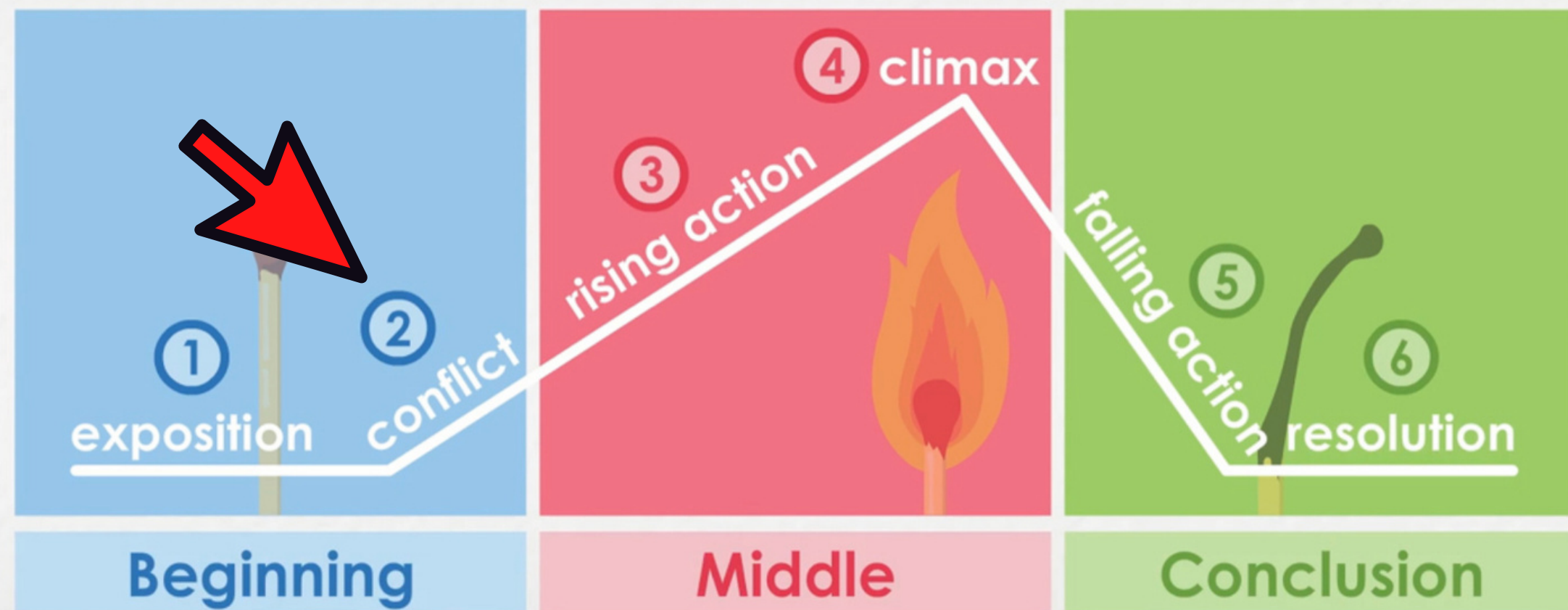

The Six Parts of A Story

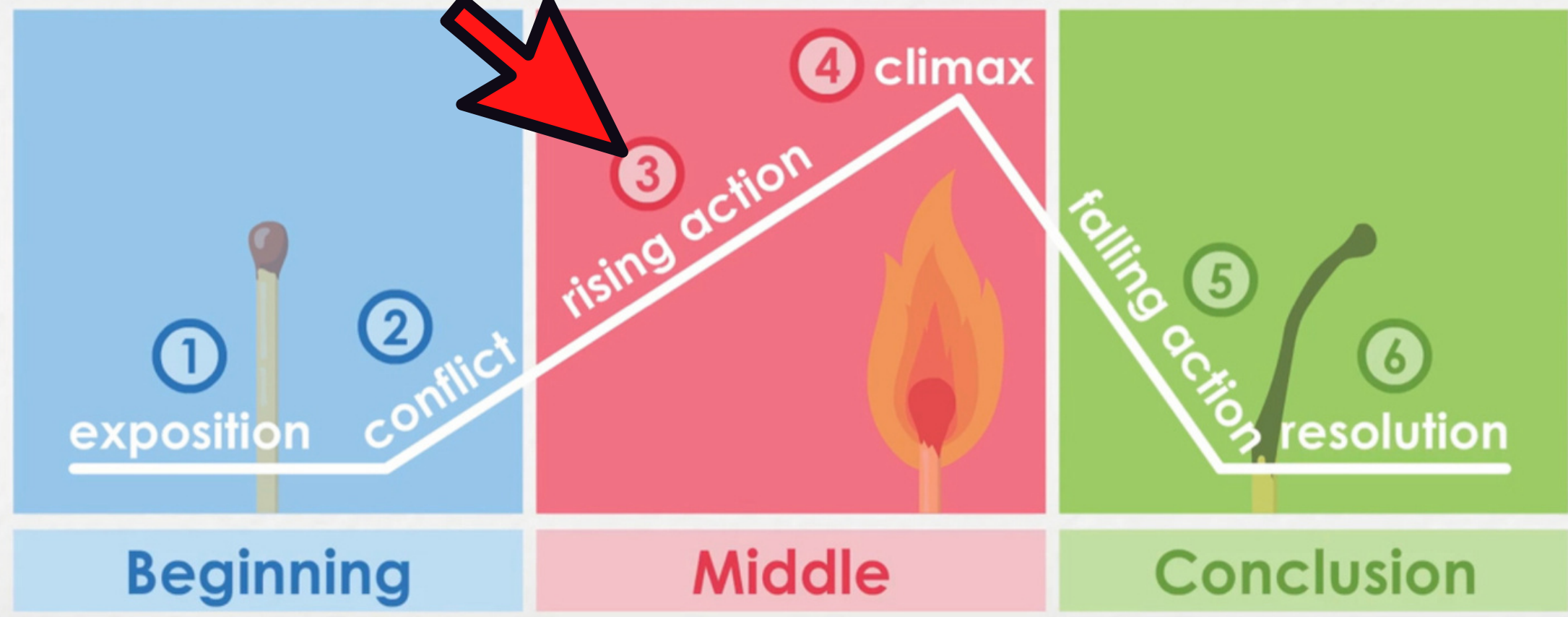

The Six Parts of A Story

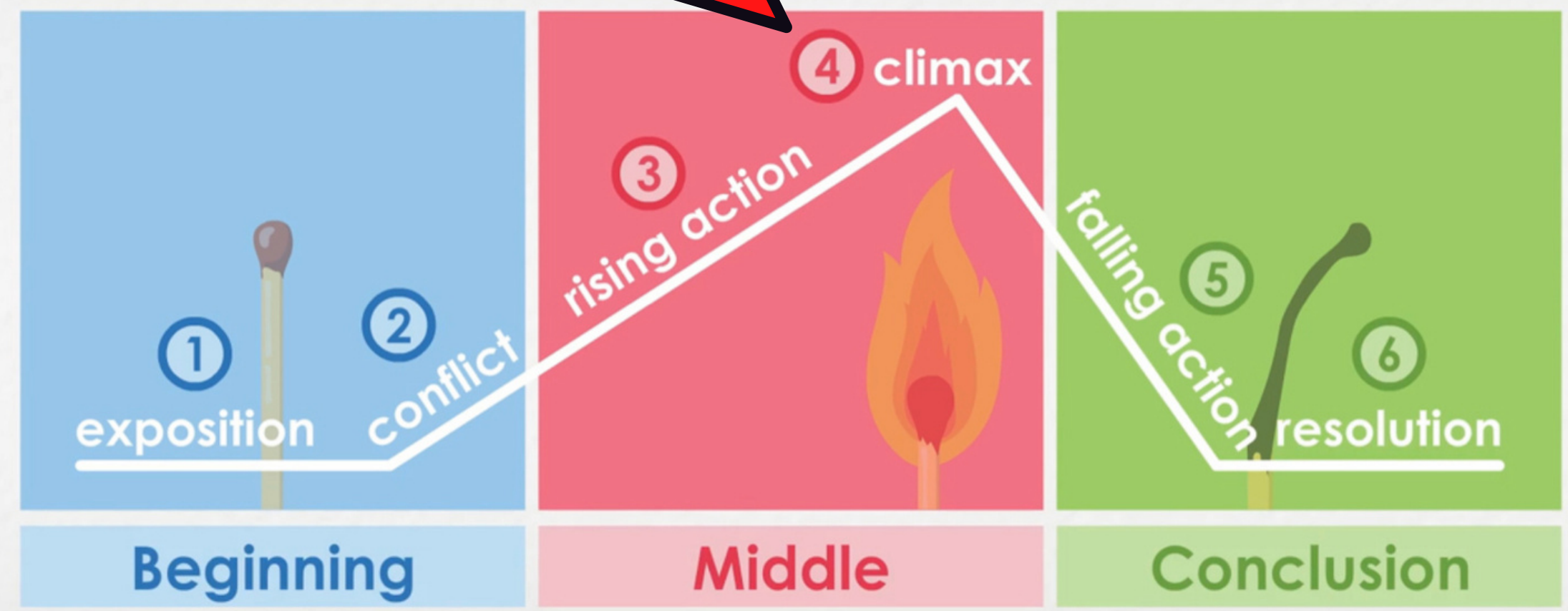

The Six Parts of A Story

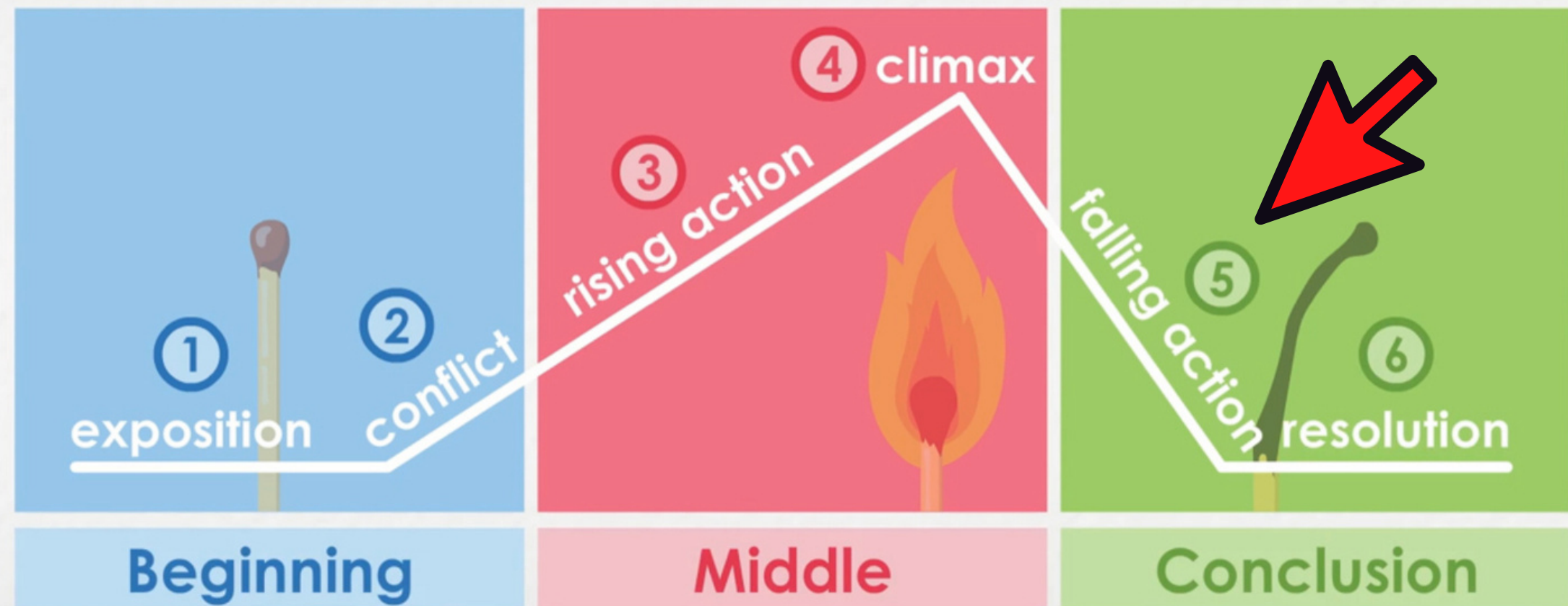

The Six Parts of A Story

The Six Parts of A Story

The Six Parts of A Story

